

Інтерв'ю з головою Державної казначейської служби України

Коротка біографія

Слюз Тетяна Ярославівна народилася 9 квітня 1965 року на Львівщині. Свою трудову діяльність розпочала з 1987 року у райфінвідділі. З 1993 по 2010 займала керівні посади в органах Державної податкової адміністрації, Міністерства фінансів України та Казначейства України.

З 12 грудня 2012 року — народний депутат України 7-го скликання від партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, член Спеціальної контрольної комісії з питань приватизації.

13 травня 2014 року Верховна Рада України достроково припинила повноваження народного депутата України Слюз Т. Я. у зв'язку з призначенням на посаду Голови Державної казначейської служби України.

Із 22 квітня 2014 року — Голова Державної казначейської служби України.

В попередніх випусках журналу «Радник в сфері державних закупівель» автори в своїх статтях не рідко приходили до протиріч або навіть прогалин в законодавстві стосовно вирішення актуальних запитань в сфері державних закупівель. Тож, з метою отримати пояснення щодо спірних моментів, які виникають в роботі замовників з органами Казначейства редакція журналу звернулася за інтерв'ю до голови Державної казначейської служби України – Слюз Тетяни Ярославівни.

«РДЗ»: Доброго дня, шановна Тетяно Ярославівно! Перш за все, вітаємо Вас з призначенням на посаду Голови Державної казначейської служби України.

Наша редакція дуже прагнула з Вами поспілкуватися, оскільки до призначення на посаду Голови Державної казначейської служби України, будучи народним депутатом України 7-го скликання, Ви займалися дуже активною діяльністю щодо подолання корупції у сфері державних закупівель, посиленні контролю при здійсненні закупівель за державні кошти, а також забезпеченні добросовісної конкуренції серед учасників.

За період з 26 лютого 2013 року по 23 травня 2013 року — Вами зареєстровано п'ять законопроектів, які передбачали внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» № 2289-VI. Зрозуміло, що наразі дані законопроекти вже не будуть прийняті, оскільки **20 квітня**
2014 року набув чинності новий Закон України «Про здійснення державних

закупівель» № 1197-VII (далі — Закон № 1197).

Тож цікавою буде Ваша думка щодо Закону № 1197. Чи є він ефективним у боротьбі з корупцією у сфері державних закупівель?

Т.Я: На жаль, Закон № 1197 у зв'язку з нагальною необхідністю пройшов обговорення та був прийнятий у максимально короткі терміни, а тому не всі доцільні пропозиції та зауваження експертного середовища, народних депутатів та інших ініціативних осіб були враховані, у тому числі й ті, що були запропоновані мною в раніше поданих законопроектах. Тому впевнено говорити про те, що Закон № 1197 дає змогу побороти всі корупційні ризики я не можу.

«РДЗ»: Проаналізувавши запропоновані Вами раніше законопроекти щодо внесення змін до Закону України «Про здійснення державних закупівель» № 2289-VI, ми дійшли висновку, що вони містили дуже багато норм, за допомогою яких можна подолати корупцію в державних закупівлях. Наприклад, проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про здійснення державних закупівель” (щодо забезпечення добросовісної конкуренції серед учасників)» № 2561 від 19.03.2013.

У даному законопроекті запропоновано виключити положення Закону, яке дає право замовникові на виправлення арифметичних помилок, допущених у результаті арифметичних дій, виявлених у поданій пропозиції конкурсних торгів під час проведення її оцінки. Прикро, що ці зміни не було використано в новому Законі № 1197.

З огляду на те, що Ви маєте значний досвід у сфері державних закупівель, чи будете далі продовжувати брати участь у вдосконаленні нового Закону № 1197?

Т.Я: На сьогодні я вже не можу брати активну участь в удосконаленні нового Закону України “Про здійснення державних закупівель”, оскільки 13 травня 2014 року я достроково припинила повноваження народного депутата України і склала депутатські повноваження та відповідно втратила право законодавчої ініціативи.

Проте допоки є ще над чим працювати в Законі № 1197 та зважаючи, що мої теперішні професійні обов'язки на посаді Голови Казначейства України, які в певній мірі пов'язані з питаннями державних закупівель, я звичайно ж в межах компетенції буду робити все можливе для забезпечення здійснення прозорих, ефективних та максимально економних процедур закупівель товарів робіт та послуг для нашої держави.

«РДЗ»: Які, на Вашу думку, позитивні та негативні нововведення Закону № 1197, а також, що у ньому варто змінити для нівелювання корупційних ризиків?

Т.Я: Не дивлячись на те, що Закон № 1197 в окремих моментах містить певні неточності, проте він все ж врахував ряд антикорупційних зауважень, які озвучувались на етапі обговорення законопроекту.

По-перше, варто відмітити зміну переліку підстав для відмови учаснику участі у процедурі закупівель та відхилення його пропозиції конкурсних торгів, а саме:

виключено підставу для відхилення пропозиції учасника, у разі його участі у змові (тобто домовленості між декількома учасниками), при цьому в дану норму закону додано більш широку підставу для відмови учаснику: у разі, якщо пропозиція подана учасником процедури закупівлі, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з членом комітету з конкурсних торгів замовника. Внесення аналогічної за змістом зміни до Закону про держзакупівлі в попередній редакції я намагалася здійснити через Законопроект № 2561 від 19.03.2013, зважаючи на велику соціальну важливість такої зміни;

також віднині, замовник зобов'язаний відхилити пропозицію учасника, який протягом останніх 3 років притягувався до відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів (тендерів);

замовнику також надано нове право на відхилення пропозиції учасника, якщо такий зареєстрований в офшорній зоні.

По-друге, важливий антикорупційний внесок нового закону в тому, що право бути присутніми під час розкриття пропозицій конкурсних торгів отримали також уповноважені представники громадських об'єднань, при цьому, новелою Закону № 1197 є обов'язок замовника забезпечити їх право на фіксацію процедури розкриття технічними засобами. Разом з тим, на жаль, обов'язок замовника візуально демонструвати інформацію про ціну пропозиції поданої учасником, який я пропонувала (законопроект № 2561 від 19.03.2013) передбачити в попередній редакції закону про держзакупівлі, так і залишився не врахованим. А цей процедурний крок є важливим, адже неможливість представників учасників на процедурі розкриття переглядати та ознайомлюватися з документами своїх конкурентів, що залишає можливість змінювати учасникам окремі документи, подані ними в складі пропозиції конкурсних торгів, після їх розкриття, а подекуди й можливість оголошення невірної загальної вартості пропозиції, що в поєднанні з можливістю подальшого виправлення арифметичної помилки дозволяє замовникам маніпулювати ціною пропозицією учасника у необхідному напрямку. Отже, на мій погляд, статті 27, 28 та 29 Закону № 1197 потребують відповідних змін, шляхом передбачення обов'язку замовника демонструвати представникам учасників на розкритті кожен подану цінову пропозицію учасників, а також шляхом виключення права замовника на виправлення допущеної учасником арифметичної помилки та відповідно обов'язок відхилення пропозиції такого учасника у разі виявлення відповідної арифметичної помилки в розрахунку загальної вартості його пропозиції.

Третім на черзі, але не менш важливим моментом, необхідно виділити скорочення переліку випадків (з 36 до 14), на які не поширюється дія Закону, що відповідно

сприятиме запобіганню безконтрольному використанню бюджетних коштів, прозорості та відкритості сфери державних закупівель.

Також варто приділити увагу скороченню строків проведення процедур закупівель, що спрощує роботу комітету з конкурсних торгів замовника, а відповідно сприяє підвищенню ефективності, а в окремих випадках і додатковій економії бюджетних коштів.

«РДЗ»: Наша редакція також проаналізувала новий Закон № 1197. І віднайшла в ньому деякі суперечності та недосконалості, які перешкоджають замовникам у роботі з Державною казначейською службою України. Що Ви про це можете сказати, чи можете щось порадити нашим читачам? Адже з прийняттям нового Закону № 1197 замовники зіштовхнулися з такими проблемами:

1. ДП «Зовнішторгвидав України» наразі здійснює рекламування послуги з надання витягу (підтвердження) оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) інформації про закупівлю, яка підлягає розміщенню на веб-порталі, згідно з вимогами частини 1 статті 10 Закону № 1197.

Згідно з пунктом 19 Вартості послуг, які надає ДП «Зовнішторгвидав України», затвердженого наказом № 32 від 08.05.2014, надання підтвердження щодо прийому та/або оприлюднення інформації коштує 234 грн.

При цьому жодною нормою чинного законодавства у сфері здійснення державних закупівель не визначено обов'язок замовника замовляти такий витяг (підтвердження), особливо зважаючи на те, що оплата за формування зазначеного витягу може бути розцінена як витрати, що призводять до порушення принципу ефективності та максимальної економії використання бюджетних коштів.

Проте окремі працівники територіальних управлінь Державної казначейської служби України вимагають від замовників в обов'язковому порядку подавати такий витяг (підтвердження) в пакеті документів, який надає для реєстрації зобов'язання розпорядник бюджетних коштів.

Тому прагнемо почути Ваші коментарі щодо правомірності таких вимог та правильності дій замовників у разі, якщо стосовно них працівник Державної казначейської служби України встановлює вимоги щодо надання оригіналу та/або копії зазначеного витягу.

Також просимо надати рекомендації, які документи має подавати замовник в пакеті документів для реєстрації зобов'язання за договором про закупівлю в частині підтвердження факту оприлюднення інформації на веб-порталі Уповноваженого органу, для прикладу: скін-роздруківку з інформації, розміщеної на веб-порталі. Та чи взагалі потрібно надавати таке підтвердження, адже працівники територіальних органів Державної казначейської служби України мають доступ до інформації, розміщеної на веб-порталі Уповноваженого органу?

Т.Я: Хочу звернути увагу на те, що реєстрація та облік бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів здійснюються Державною казначейською службою України відповідно до Бюджетного кодексу України та [Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України](#), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.03.2012 за № 419/20732 (далі – Порядок № 309), а також наказу Державної казначейської служби України від 29.04.2013 № 68 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо переліку підтвердних документів для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення платежів» (із змінами у примітці 1 до додатку Методичних рекомендацій, внесеними наказом Державної казначейської служби України від 06.08.2014 № 226 «Про внесення змін до наказу Державної казначейської служби України від 29.04.2013 № 68»).

Для підтвердження факту наявності документів, що підтверджують оприлюднення інформації на веб-порталі Уповноваженого органу розпорядники та одержувачі бюджетних коштів повинні надати до органів Казначейства: інформацію, роздруковану з веб-порталу Уповноваженого органу, яка підтверджує факт оприлюднення, оголошення про проведення процедури закупівлі, повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів (цінової пропозиції, пропозиції за результатами застосування переговорної процедури закупівлі), відомостей про рамкову угоду, за якою укладено договір про закупівлю (у разі проведення закупівлі за рамковими угодами), оголошення про результати процедури закупівлі, що були оприлюднені на веб-порталі Уповноваженого органу, розпорядники бюджетних коштів подають до відповідного органу Казначейства копії цих документів, роздруковані з веб-порталу Уповноваженого органу.

Що стосується вимоги обов'язкового подання до органів Казначейства такого документу як «Витяг з реєстру процедур закупівель», що надається ДГВПП «Зовнішторгвидав України» на вимогу замовника, то даний документ не передбачено жодним нормативно-правовим актом, який врегульовує питання [казначейського обслуговування розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Казначейства](#). Проте, з метою підтвердження факту оприлюднення інформації про проведення процедур закупівель розпорядники/одержувачі бюджетних коштів до здійснення оплати за договорами про закупівлю, за власним бажанням, можуть надавати до відповідного органу Казначейства зазначений витяг.

Аналогічна позиція Державної казначейської служби України з цього питання висвітлена у нашому листі від 23.06.2014 р. N 23-08/817-14628 (від редакції – з повним текстом цього листа ми знайомимо вас на сторінці 38 цього журналу).

2. З метою дотримання вимог абзацу 12 частини 1 статті 10 Закону № 1197 замовник безоплатно подає для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу в порядку, установленому цим Законом № 1197, повідомлення про внесення змін до договору у випадках, передбачених пунктами 1, 2, 4, 5 та 8

частини п'ятої статті 40 цього Закону № 1197, — протягом 3 робочих днів з дня внесення змін.

Натомість у відповідності до пункту 2.8 Порядку № 309, у разі змін умов бюджетних зобов'язань, у тому числі внесення змін до укладених договорів, розпорядник бюджетних коштів, тобто замовник, повинен протягом 7 робочих днів з дати їх виникнення подати до органів Державної казначейської служби України Реєстр та/або Реєстр фінансових зобов'язань і відповідні підтвердні документи щодо уточнення реквізитів та показників таких бюджетних зобов'язань.

При цьому підтвердні документи, надані розпорядником бюджетних коштів, опрацьовуються органом Державної казначейської служби України за захищеними видатками, які потребують проведення процедур закупівель (крім капітальних видатків), — до 3 операційних днів; за капітальними видатками — до 5 операційних днів. Про що зазначено в пункті 2.3 цього ж Порядку.

Відповідно до статті 253 Цивільного кодексу України та роз'яснення Мінекономіки України від 07.07.2011 перебіг строків починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язаний її початок, та вважається першим днем для вчинення певної події.

Таким чином, зважаючи на те, що орган Казначейства України, може опрацьовувати подані йому на реєстрацію документи разом з додатковою угодою, якою змінюються істотні умови договору, протягом максимального строку, встановленого Порядком, — замовник має, не очікуючи на погодження, подавати повідомлення про внесення змін до договору на веб-портал Уповноваженого органу задля уникнення можливості порушення встановленого Законом № 1197 строку.

Проте в разі якщо орган Казначейства України виявить в додатковій угоді певні порушення вимог законодавства, що подається на реєстрацію та є невід'ємною частиною договору, а відповідно відмовить в реєстрації такої додаткової угоди до договору, то єдиним правильним варіантом дій замовника буде звернення з офіційним листом до ДП «Зовнішторгвидав України» про виправлення помилок в інформації на веб-порталі «Державні закупівлі» шляхом зняття помилково надісланого файлу. Проте така послуга є сервісною послугою та коштує 780 грн у терміновому порядку (або 624 грн, якщо таке виправлення буде здійснено протягом 30 робочих днів), у відповідності до пункту 14 Вартості послуг, які надає ДП «Зовнішторгвидав України», затвердженого наказом № 32 від 08.05.2014.

З огляду на таку неузгодженість норм Закону № 1197 з положеннями Порядку доцільним було б почути Ваші поради і роз'яснення щодо дій замовників у разі внесення змін до договору про закупівлю з метою уникнення порушень норм чинного законодавства України у сфері державних закупівель та перевитрачання

бюджетних коштів.

Т.Я: Органи, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів діють в межах повноважень, визначених Порядком № 309, в пункті 2.8. якого вказується, що у разі змін умов бюджетних зобов'язань (додаткові договори, розірвання договору тощо) розпорядник бюджетних коштів повинен протягом 7 робочих днів з дати їх виникнення подати до органів Казначейства Реєстр та/або Реєстр фінансових зобов'язань і **відповідні підтвердні документи щодо уточнення реквізитів та показників таких бюджетних зобов'язань.**

Зважаючи на таке уточнення норми, органи Казначейства України відмовляють в реєстрації бюджетних зобов'язань в тому числі і додаткових угод до договору, у разі якщо розпорядник коштів не надав достатнього документального підтвердження щодо підстави внесення змін до договору.

Отже, у разі виникнення таких ситуацій, раджу уповноваженій особі замовника забезпечити подання до органу Казначейства додаткової угоди до договору про закупівлю разом з переліком необхідних документів безпосередньо та невідкладно в день підписання такої угоди. При цьому уважно потрібно підійти й до підрахунку строку для подання повідомлення про внесення змін до договору на веб-портал Уповноваженого органу та здійснити його не пізніше ніж на 3-й робочий день з дня внесення змін до договору про закупівлю.

3. До редакції нашого журналу дуже часто надходять запитання і скарги читачів. Однією з найбільш розповсюджених є скарга на відмову працівників Державної казначейської служби України реєструвати зобов'язання, якщо дата розкриття пропозицій конкурсних торгів була назначена саме на 20-й робочий день з дня подання для оприлюднення на веб-портал оголошення про проведення процедури закупівлі.

Аналогічні проблеми виникали й за порядком проведення торгів, визначеним Законом України «Про здійснення державних закупівель» № 2289-VI, у разі призначення дати розкриття пропозицій конкурсних торгів на 30-й календарний день з дати подання для оприлюднення на веб-портал Уповноваженого органу оголошення про проведення процедури закупівлі.

У результаті запиту журналу «Радник в сфері державних закупівель» до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з метою отримання роз'яснення щодо норм Закону № 2289-VI було отримано офіційну відповідь (роз'яснення № 3302-05/8718-12 від 24.03.2014), в якій зазначено: «Згідно з частиною третьою статті 21 Закону, строк для подання пропозицій конкурсних торгів не може бути меншим, ніж 30 днів з дня опублікування оголошення про проведення процедури відкритих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель.

При цьому відповідно до частини першої статті 253 Цивільного кодексу України

перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок.

Розкриття пропозицій конкурсних торгів здійснюється в день закінчення строку їх подання в час та в місці, що зазначені в оголошенні про проведення процедури закупівлі згідно з частиною першою статті 27 Закону.

З огляду на викладене та ураховуючи статтю 253 Цивільного кодексу України, у разі якщо замовником встановлено строк для подання пропозицій конкурсних торгів 30 днів з дня опублікування оголошення про проведення процедури відкритих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель, розкриття пропозицій конкурсних торгів здійснюється в день закінчення строку їх подання, тобто на 30-й день».

Отже, зважаючи на наведену цитату з роз'яснення Мінекономрозвитку України, просимо пояснити позицію і бачення органів Державної казначейської служби України та надати поради нашим читачам щодо строків оприлюднення інформації про закупівлю на веб-порталі Уповноваженого органу.

Т.Я: Хочу акцентувати свою увагу на тому, що під час виконання контрольних функцій, встановлених законодавством у сфері закупівель, у частині правильності обчислення початку перебігу строків, органи Казначейства України керуються офіційним роз'ясненням Міністерства економіки України, наданим листом від 01.07.2011 № 3303-25/8889-07, (відповідне роз'яснення також розміщено на веб-порталі Мінекономрозвитку).

У зазначеному листі говориться, зокрема, що для обчислення перебігу строків необхідно керуватися Цивільним кодексом України, який закріплює загальні положення щодо правильного обчислення строків та визначення початку перебігу строку, а також Законом, в якому визначаються строки, перебіг яких починається після настання певної події, з якою пов'язаний її початок. У такому разі перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язаний її початок, та вважається першим днем для вчинення певної дії, яка має юридичне значення.

4. Керуючись вимогами статей 21, 36, 38, 39 Закону № 1197, замовник в оголошенні про проведення процедури закупівлі зобов'язаний, окрім іншого, вказати інформацію про реєстраційний рахунок замовника, відкритий в органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів (у разі здійснення закупівлі за рахунок бюджетних коштів).

Враховуючи вищезазначені вимоги Закону, просимо уточнити, який саме рахунок має вказувати замовник, оскільки зазвичай в замовників торгів відкрито декілька рахунків, а в окремих випадках фінансування певної закупівлі здійснюється з декількох реєстраційних рахунків.

Т.Я: Однією із контрольних функцій, встановлених Законом № 1197 є перевірка наявності

та відповідності укладеного договору про закупівлю звіту про результати проведення процедури закупівлі та річному плану закупівель.

У разі, якщо закупівля за рахунок бюджетних коштів товарів, робіт чи послуг фінансується з декількох джерел фінансування в оголошенні про проведення процедури закупівлі розпорядник/одержувач бюджетних коштів відповідно до бюджетного законодавства та на підставі вимог статей 21, 36, 38, 39 Закону № 1197 вказує всі реєстраційні рахунки відповідно до напрямів витрачання бюджетних коштів бюджетному асигнуванню, паспорту бюджетної програми.

При цьому, якщо у разі внесення змін до договору про закупівлю, зокрема, уточнення (конкретизація) ціни договору та банківських реквізитів (реєстраційних рахунків) розпорядника/одержувача бюджетних коштів не веде до зміни предмету закупівлі та істотних умов договору, такі уточнення не є зміною істотних умов договору про закупівлю у розумінні Закону № 1197. Таке рішення приймається розпорядником/одержувачем бюджетних коштів самостійно з дотриманням законодавства та має бути обґрунтованим та документально підтвердженим.

5. У відповідності до Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого Наказом Міністерства економіки України від 26.07.2010 № 921 та норм Закону № 1197, на початок проведення процедури закупівлі замовник визначає предмет закупівлі товарів і послуг на основі Державного класифікатора продукції та послуг ДК 016:2010, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року N 457, за показником п'ятого знака (класифікаційне угруповання "категорія") із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги.

Проте, впродовж здійснення окремих процедур замовник має право внести зміни до документації конкурсних торгів, в результаті чого конкретна назва товару чи послуги зазначена в дужках поряд з предметом закупівлі змінюється.

В результаті таких змін представники територіальних органів Державної казначейської служби України відмовляють замовникам у реєстрації договірних зобов'язання.

Просимо прокоментувати такі дії представників територіальних органів Державної казначейської служби України на предмет їх законодавчої обґрунтованості та надати поради замовникам з метою вжиття всіх можливих заходів для закономірного вирішення таких протиріч та успішного здійснення процедур закупівель.

Т.Я: Враховуючи, що у пункті 2.1. Порядку визначення предмету закупівлі зазначено, що предмет закупівлі товарів і послуг визначається замовником згідно Законом України "Про здійснення державних закупівель" та на основі Державного класифікатора продукції та послуг ДК 016:2010 **за показником п'ятого знака із зазначенням у дужках конкретної назви товару чи послуги**, предметом закупівлі

є в тому числі і уточнення вказане в дужках назви категорії предмету закупівлі згідно з ДК 016:2010.

Отже, предмет закупівлі, який зазначений в договорі про закупівлю не може відрізнятись від назви предмету, яка зазначалась впродовж здійснення процедури закупівлі, оскільки є істотною умовою у відповідності до статті 180 Господарського кодексу України.

Відповідно до частини 5 статті 40 Закону України «Про здійснення державних закупівель», умови договору про закупівлю не повинні відрізнятись від змісту пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі. Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватись після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків визначених цією частиною статті.

Водночас, згідно з роз'ясненням Мінекономрозвитку № 3302-05/46114-06 від 27.12.2013 року, зміни до річного плану можуть **вноситися до здійснення відповідної процедури закупівлі.**

Тобто, дане роз'яснення унеможлиблює правомірне внесення змін до річного плану закупівель впродовж здійснення процедури торгів, а тому позбавляє законодавчо обґрунтованої можливості замовника вносити зміни до предмету закупівлі впродовж здійснення процедури торгів, в тому числі і в дужках конкретної назви товару чи послуги.

Беручи до уваги те, що наразі Україна здійснює важливі та непрості кроки на шляху до євроінтеграції, дедалі актуальнішими для Державної казначейської служби України стають завдання раціонального управління наявними грошовими активами, які б насамперед забезпечували виконання державних соціальних програм та дотримання принципів прозорості, цільового спрямування та ефективності їх використання.

А тому, виявивши в розмові з Вами низку нових перспектив та роз'яснень для проблемних ситуацій, що виникають сьогодні, з'являється віра в поступове вдосконалення законодавства нашої держави та практики його застосування.

З огляду на актуальність і важливість наданих Вами відповідей висловлюємо велику вдячність за корисні поради й бажаємо професійних успіхів і величних здобутків у всіх справах, які Ви розпочинаєте!